

*Acta synodi provincialis ducatus Gelriae et
comitatus Zutphaniae, gehouden binnen Nimme-
gen anno 1611, den 18, 19, 20 ende 21 Junii.*

Art. 1.

Na aenroepinge Godes sijn met eendrachtige stemmen verkoren: in prae-
sidem D. WILHELMUS BAUDARTIUS, in assessorem D. JOHANNES FONTANUS,
in scribam D. JOHANNES URBANUS.

Met behoorelijcke credentie sijn op deese synodus verscheenen:

ex classe Neomagensi:

D. GERARDUS LIVIUS,
D. GODEFRIDUS PALUDANUS, } v. d. m. tot { Nimmegen,
D. HENRICUS HOLLINGERUS, } Graeve,
de E. REIJNER VAN RENSEN, j. u. licentiatus, als ouderlingh van Nimmegen;

ex classe Tilo-Bommeliana:

D. ELLARDUS DE FRIES,
D. HENRICUS LEO, } v. d. m. tot { Tiel,
D. SIJBRANDUS SIXTI, } Bommel,
mr. STEVEN SERGEVELDTS, ouderlingh tot Bommel;

ex classe Zutphaniensi:

D. WILHELMUS BAUDARTIUS,
D. CASPARUS SOLINGIUS, } v. d. m. tot { Zutphen,
D. GEORGIUS MOLLERUS, } sHeerenbergh,
de E. JOHANNES A LUCHTEREN, j. u. licentiatus, burgermeester tot Zut-
phen, als ouderlingh;

ex classe Aernhemensi:

D. JOHANNES FONTANUS,
D. WILHELMUS NAGGE, } v. d. m. tot { Aernhem,
D. ISACUS WASSENBURGIUS, } Twelle,
ALEXANDER SCHIMMELPENNINGH, ouderlingh tot Aernhem;

ex classe Hardervicensis:

D. ELLARDUS VAN MEHEN,	} v. d. m. tot }	Harderwijk,
D. JOACHIMUS STRAATMANNUS,		Doornspijk,
D. JOHANNES URBANUS,		Hattem,
D. ANTHONIUS THIJSIUS, als ouderling tot Harderwijk.		

Van wegen den Ed. Hoove zijn verscheenen met credentie de hoochgeleerde, wijze ende welachtbare heeren ende raden des furstendoms Gelre en graafschap Zutphen MARTINUS GREGORI¹⁾, FREDERICK VAN DE SANDE¹⁾, om deesen sijnodo met haer wijs advijs bij te wonen.

Art. 2.

Al is het dat deputati Hollandiae ad sijnodum nostram voor dit mael niet versocht en sijn geweest, resolveert nochtans de E. sijnodus, dat de voors. deputati, of sij sijnodum in Hollandt quamen te houden of niet, tot den Gelderschen sijnodum wederom na deesen versocht en beschreeven sullen worden.

Art. 3.

Aengaende den derden artikel sijnodi praecedentis is D. JOHANNES FONTANUS bedanckt van sijn getrouwen arbeid en wert gecontinueert om met den broederen van Holland te solliciteren om de houdinge des sijnodi nationalis, alsoo dat de voornoemde artikel in sijn geheel blijft.

Art 4.

Is oock D. ANTHONIUS THIJSIUS, professor, gecommiteert van den E. sijnodo om D. UJTENBOGARDUM en eenige anderen nomine sijnodi na sijn beste vermogen te induceren, dat hen believe den nat. sijnodum te helpen bevorderen.

Art. 5.

De sijnodus verstaet, dat de nieuw aenkomende studenten ofte candidati s.s. ministerii²⁾ niet lichtelijk op plaetsen sullen gestelt werden, die aen het pausdom fronteren.

Art. 6.

Belangende den twaelfden artikel sijnodi praecedentis wert goetgevonden, dat de deputati tot beide³⁾ Hollandsche sijnoden vermaent werden van het inconveniente uijtgeven der oversettinge Bibliorum JUNII om het-selvige waert mogelijk te beletten.

¹⁾ Voor dezen naam staat in S en T nog „D.D.” ²⁾ „s.s. ministerii” S en T hebben „theologiae”. ³⁾ „tot beide” S en T hebben „beide der”.

Art. 7.

Wert ernstelijck belast, dat den derthiende artikel praecedentis sijnodi, de dienaeren aengaende woonende in de steeden, geexecuteert werde.

Art. 8.

Sal aen den Ed. Hove aengehouden worden, dat de papen mogen gehindert werden om in deese provincie niet te mogen oeffenen haren afgodendienst, collecten te doen of diergelijcke. Ende vorders dat mede de saecke den Hoogh Mog. heeren Staten Generael moge gerecommandeert worden, dat oock insgelijck in andere provincien geschiede. Ende sullen de deputati sijnodi specialijck versoecken aen het Ed. Hof, dat den paep van Aeckerduin ¹⁾ het overkomen tot Hulhuijsen belet worde.

Art. 9.

Is den twintichsten artikel sijnodi praecedentis, de iisdem praeceptis docondis in scholis, geresumeert ende sijn om neffens het Ed. Hof genomineert D. JOHANNES FONTANUS, D. WILHELMUS BAUDARTIUS, D. HENRICUS COCHLAEUS sulcx te beramen, dat geffectueert magh worden.

Art. 10.

Ordonneert oock de E. sijnodus, dat door den deputatos sijnodi den Ed. Hove bekent gemaect worden de plaetsen, alwaer de algemeene beede en vastedagen niet en werden gepubliceert, om daerin geremedieert te mogen werden.

Art. 11.

Wanneer GILLIS VAN COUWENBERGH versoent sal sijn met de kerecke van Hollandt, daer hij geexcommunicert is, ende als onsen sijnodo satisfactie sal gegeven hebben (daertoe de deputati sijnodi met de classe van Bommel geauthoriseert sijn kennisse te neemen), sal de classis van Bonmel hem mogen examineeren ende ad s.s. ministerium admitteren, edoch dat sulcx in geene consequentie getrocken en worde.

Artic. 12.

Den deputaten sijnodi wert belast aen den Ed. Hove te versoecken, dat het onordentlijck aennemen der schoolmeesteren in Tieler en Bommelerweerden verhindert moge werden door een expres schrijven aen den heere amptman ende waer sulcx meer van nooden mochte sijn.

¹⁾ „Aeckerduin” S en T hebben „Keckendum”.

Art. 13.

Hebben die van Raveswaeij versocht een collecte te mogen doen om haer gantsch vervallene kercke wederom op te mogen timmeren. Is geresolveert als volght: dat de sijnodus geraden vind, dat de versoekende sich behelpen bij provisije in het hooren van Gods woordt tot Rijswijk ende haere kerckmeesteren reeckeninge doen doen en soo voorts haere inkomsten laeten oploopen, totdat sij daerdoor eenige middelen bekomen, want de collecte wert geacht om de consequentie onraedsaem te sijn.

Art. 14.

Dat het eertijds uijtgegeeven placcaet, waermede verboden wert noch binnen noch buijten lands bij den papen te mogen trouwen, werde versocht van het Ed. Hof om op het nieuw gepubliceert te mogen werden.

Art. 15.

Alsoo eene seeckere vicarije tot Oosterwolde wijd onder de helfte der waerdije verkoft is van JOHANNE NUCKIO, predikant aldaer, aen een seecker persoon ¹⁾, belast de E. sijnodus domino WILNANDO JOHANNIS, predikant tot Elburgh, ende D. JOACHIMO STRAETMANNO als naestwoonende vlijtich te ondersoecken ende alle omstandigheden van dien aen den deputaten sijnodi over te schrijven, dewelcke sulcx de edele heeren Gedeputeerden des Vee-luwschen quartiers sullen remonstreren.

Art. 16.

Sullen deputati sijnodi de weduwe WESSELIJ, in sijn leeven predikant tot Doornspijk, de goede hand bieden om bij de edele heeren Gedeputeerden des Vee-luwschen quartiers haer een jaerelijcxsche alimentatie te verwerven.

Art. 17.

Dewijle het boeck des Jesuijts LESSIJ, professoris tot Loeven, bij sommige groote schade doet, heeft de E. sijnodus versocht D. ANTHONIUM THIJSIUM, hetselve latine te willen refutereren ende in druck uijtgegeeven, dewelcke hetselve vorders ofte oock iemandt anders in de Nederlandsche tale sal mogen oversetten.

Art. 18.

Is oock versocht D. WILHELMUS BAUDARTIUS om een tractaet in te stellen van het rechte gebruijck bonorum ecclesiasticorum ende aen het licht uijt te geeven.

¹⁾ „persoon” S en T hebben „persoon aldaer”.

Art. 19.

Is den E. sijnodo geexhibeert geworden seeckere casus matrimonialis ende daerop geantwoordt, als volght:

[Casus] ¹⁾.

Si mulier, quae cohabitavit marito legitimo aliquot annos, tantum ex singulari malitia et impietate prorsus aut sine ulla causa praecedente malitiose a marito suo discesserit eumque turpiter deseruerit, si post desertionem a marito ipso blanditiis, deinde scriptis, postea per internuntios viros graves et fide dignos, item per senatum suum ecclesiasticum, semel, bis, ter et saepius humanissime interpellata et ad reditionem ac fidem conjugalem pie provocata, parere noluerit, si et, ab ecclesia et magistratu per diploma peremptorie citata, pertinacem se dederit, si denique tam a summo magistratu loci quam ministerio, collegialiter, classicaliter, sijnodaliter congregatis, serio officii, vocationis et fidei suae coram admonita, flecti non potuerit, quin potius et privatim et publice protestata fuerit ²⁾, se nunquam ad maritum redire velle, jam quintum usque annum turpiter eum deseruerit, quae omnia veris, solidis, authenticis et firmissimis documentis, testimoniis, instrumentisque publicis subscriptis et subsignatis demonstrari possunt, quaeritur, num ille desertus maritus juxta apostolum 1 Cor. 7 et communem praestantissimorum theologorum sententiam per competentem suum judicem, causa legitime discussa, liber pronunciari et a vinculo, tam pertinaciter rupto, infelicis hujus quasi conjugii absolvi possit et debeat.

Responsio sijnodi.

Ad quaestionem propositam respondet sijnodus: posita et probata quaestionis hijpothesi, si magistratus partem alteram ad officium constringere non possit, licere personae alteri per conscientiam nempe, legitime id est implorata et interveniente, magistratus autoritate, transire ad alias nuptias. Quod frater ille consortem non deserit sed vere utpote malitiose et pertinaciter deseratur, adeoque non ipse ruperit sed conjugalis vinculi disruptionem invitatus patiat, juxta illud apostoli non est frater aut soror servituti subjectus in ejusmodi rebus, quod ex doctissimorum theologorum sententia et rei veritate ἀναλόγως intelligimus, sed cum d ³⁾ licitis ea demum facienda, quae expedit fieri, ubi circumstantiae rerum et personarum considerandae veniunt, consulit personae desertae sijnodus, ut si donum continentiae habeat a Deo aut frequentibus et ardentibus eo fine ad Deum fuis precibus id impetrarit, donum illud a Deo sibi tributum concessumque in tali

¹⁾ „Casus“ overgenomen uit S en T. ²⁾ „fuerit“ ontbr. in S en T. ³⁾ „d“ ontbr. in T.

maxime casu non neglectim habeat sed eo utatur in aliorum aedificationem. Judicem etiam propterea competentem, tale infelix conjugium sententia sua dissociatum quoad conscientiam pronuntiare posse, arbitramur, modo patriae leges non obsint.

Art. 20.

Inspectores classium sijn deese volgende:

in classe Neomagensi:

HENRICUS HOLLINGERUS,
GERARDUS LIVIUS;

in classe Tilo-Bommeliana:

HENRICUS LEO,
ELLARDUS PHRISIUS;

in classe Zutphaniensi:

SEBASTIANUS DAMMANNUS,
CASPARUS SOLINGERUS ¹⁾;

in classe Aernhemienzi:

HUGO ²⁾ HOLOWEGIUS,
HENRICUS BRUMANNUS;

in classe Hardervicena:

JOHANNES URBANUS,
RUTGERUS VITTAËUS.

Art. 21.

Tot den dienst van Gods woordt sijn dit voorleeden jaer aengekomen:

in classe Neomagensi:

JOHANNES VIGELIUS tot Elst,
GERARDUS VELSIUS tot Heteren,
HENRICUS SLATIUS tot Herveldt,
HENRICUS BLIJENBURCHIUS ³⁾ tot Herwen,
HELMICHIUS EPISCOPIUS tot Alstvoorst;

in classe Bommeliana:

JOHANNES LIJNDENIUS tot Herwijnen,
JACOBUS BONTEBAL tot Ophemert;

in classe Zutphaniensi:

THEODORUS PETRI in Wenterswijck ende Aelten,
THEODORUS ROMPIUS tot Sellem;

¹⁾ „Solingerus” T heeft „Solvingius”. ²⁾ „Hugo” ontbr. in T. ³⁾ „Blijenburchius” S heeft „Blivenburchius”, T „Bewenburchius”.

in classe Aernhemensi:

OTTO AB HETEREN tot Velp,
HENRICUS MEIJLINGIUS tot Aernhem,
HENRICUS MAGIRUS int Nieuwebroeck.

Art. 22.

Deputati sijnodi sijn dit jaer en werden gecontinueert: D. JOHANNES FONTANUS, D. HENRICUS LEO, D. JOHANNES COITSIUS. Ende in locum D. WILHELMI BAUDARTII wert gesurrogeert D. SEBASTIANUS DAMMANNUS.

Art. 23.

Is geresolveert, dat de classis van Nijmegen, Zutphen ende Aernhem een iegelijk sullen hebben haren deputatum sijnodicum ordinarie ende de classis Hardervicena en Tilo-Bommeliana per vices.

Art. 24.

De plaetse des aenstaenden sijnodi is genaemt Tiel, maer soo sulcx om eenige redenen wille niet en konde geschieden, sal de sijnodus tot Harderwijk gehouden worden.

Art. 25.

De hoochgeleerde, wijse ende hoochachtbare heeren raden des furstendoms Gelre ende des graefschaps Zutphen, doctor MARTINUS GREGORII ende doctor FREDERICK VAN DE SANDE, beide gecommiteerden van den Ed. Hoove, alsoock mede de gecommiteerde des E. magistraets van Nijmegen, worden hares goeden raedts hartelijk van den sijnodo bedanckt.

Art. 26.

Na gehoudene censura morum is de sijnodus met dancksegginge tot God in vrede gescheijden.

WILHELMUS BAUDARTIUS, sijnodi praeses.
JOHANNES FONTANUS, praesidis assessor.
JOHANNES URBANUS, sijnodi scriba ¹⁾.

¹⁾ De onderteekeningen ontbr. in S en T.

Copia. Acta ¹⁾ des Overvelauschen ende Nedervelauschen classium, op dese tyt om gewichtige reden gecombineert ende met consent der hoger overheit extraordinarie gehouden tot Bernevelt den 12 ende 13 Februarii anno 1612.

1.

Sijn met gemene stemmen vercoren in praesidem dominus JOANNES FONTANUS, in assessorem dominus JOANNES ZUIJTERIUS, in scribam dominus ELLARDUS VAN MEHEN.

2.

Sijn op dese vergaderinge verschenen met genoeghsame credentie uijth den classe van Overveluwen:

dominus JOANNES FONTANUS, minister verbi tot Arnhem, ende de eertfeste, hoochgeleerde dominus NICOLAES DE VAECHT als ouderlingh, der rechten doctor;

dominum JOANNEM PLETTENBURGIUM, ministrum verbi tot Wageningen, angaende is om lichaemsswackheyt uytgebleven ende geexcusiert gehouden; edoch als ouderlingh REYNERUS FRANCKEN is met credents gecompareert;

dominus ENGELBERTUS AEGIDIJ, minister verbi in Oosterbeeck,

dominus GEORGIUS HESHUSIUS, m. v. tot Rencom,

ISAACUS WASSENBERGIUS, minister verbi in Bennecom,

D. ARNOLDUS KEMENERUS, minister v. in Ede,

D. HUBERTUS LIESSELIUS, m. v. in Lunteren,

D. REINERUS AB ERBRAET, minister v. in Scherpenzeel,

D. HENRICUS SCRAMMIUS, m. v. in Aenstoot;

D. BALTHAZAR HIDORAEUS, minister v. in Apeldoren, is wtgebleven ende cranckheijts ²⁾ halven geexcusiert gehalten;

D. JOANNES DRILANUS, m. v. in Becbergen,

D. HENRICUS MAGIRUS, minister v. int Niebroeck;

dominus JOANNES BURANUS, minister v. in Terwolde, is niet gecompareert ende lichaemsswackheijts halven geexcuseert gehalten;

D. WILHELMUS NAGGE, minister v. tot Twell,

dominus HUGO HALEWEGIUS, m. v. tot Wilp,

D. HARMANNUS KECKIUS, m. v. in Voorst;

D. BERTHOLDUS WENTHOLT, m. v. in Brummen, is om seecker reden niet verschenen;

¹⁾ Buiten op de pliek staat met een andere hand: „Extraordinaire vergaderinghe van 2 classen in Gelderlandt, gehouden tot Barnevelt anno 1612, om tegen te gaen Vorstii dwalingen ende de oprijnsende nieuwicheden“. Ontbr. in X. ²⁾ „cranckheijts“ X heeft „lichaemscranckheijts“.

D. REINERUS GERARDI, minister v. in Ellecom, non comparuit;
 D. JOANNES PEIJ, m. v. in Rhede,
 D. OTTO VAN HETEREN, minister v. in Velp.

Uyth den classe van Nederveluwen:

dominus ELLARDUS VAN MEHEN, minister verbi tot Harderwyck, ende
 D. ANTHONIUS THISIUS, professor der H. Schrift als ouderlingh;

D. WINANDUS JOANNES, m. v. ter Elburch, ob causas non comparuit;

D. JOACHIMUS STRAETMANNUS, minister v. in Doornspyeck, en is oock om
 reden niet verscheennen;

D. JOANNES ZUTTERIUS, m. v. in Nikerck, ende de E. GOSSEN VAN CORLER,
 ouderlingh;

D. JOANNES URBANUS, m. v. tot Hattum, ende DIRCK VAN HEERDE,
 ouderlingh;

D. WALTHERUS DE BRUIJN, m. v. in Voorthuijsen,

D. TILEMANNUS MIJLIUS, m. v. in Nunspeet,

D. PETRUS KINSIUS, minister v. in Putten,

D. JACOBUS SCHOONHOVIUS, m. v. in Heerden,

D. JOANNES HESSELIUS, m. v. in Elspeet;

D. THOMAS DINSLAKIUS, minister v. in Oen, en is niet gecompareert ende
 lichaemsswackheyts hallven geexcuseert geworden worden;

D. JACOBUS MEDENBACHIUS, m. v. in Ermell,

D. ANTHONIUS WEDAËUS, m. v. in Bernevelt, ende WOUTER ZANDERSZ,
 ouderlingh,

D. RUTGERUS VITTAËUS, minister verbi tot Eep, ende GERRIT JANSEN,
 ouderlingh,

D. FREDERICUS CURTONIUS ¹⁾, m. v. in Gerder ende Cootwijk;

D. JOANNES NUCKIUS, m. v. in Oosterwolde, en is ouderdomps halven
 niet verschenen;

D. ASSWERUS FLORENTII, m. v. int Oldebroeck,

D. HERMANNUS GADDAËUS, m. v. in Vaessen.

Is oock verscheennen op dese vergaderinge tot versterckinge der goeder
 correspondentie, daertoe versocht zynde, D. SEBASTIANUS DAMANNUS, minister
 verbi tot Zutphen.

3.

Dese vergaderinge dan extraordinarie verschenen synde om pregnante
 redenen, gelyck uyth navolgende acten te sien is, ende bevindende, hoe dat
 D. CONRADUS VORSTIUS niet alleen seeckere drij artijkelen, handelende van
 de h. Dryenicheit, persone Christi des Middelaers ende voldoeninge dessel-

¹⁾ „Curtonius” X heeft „Cortenius”.

ven voor de sonde des menschelicken geslachts, beraemt ende uijthgegeven heeft, als inhoudende de belydinge syns gelooffs deselfde poincten betreffende, ten einde hij daerdoer soude mogen vernietigen alle contrariegetuichnissen tegen hem bygebracht, maer oock deselve articulen met een seer vreemde formula van onderschryvingh in praejudicium niet alleen der kercken in dese landen maer oock der algemeiner kereke Christi selfs hier ende daer versheyden predicanten heeft doen voerleggen ende met hare onderteykeninge confirmeren, waerdoer men bevint, dat hij hem soeckt tegen Gods kereke te wapenen, ende men sich roempt, dat enige predicanten des Gelderschen synodi de voorgemelde onderteykeninge soudē hebben gedaen, so ist dat (naerdien dese wyse van doen niet kerckelick is, ja grotelick tot praejudicie van dien streckt) dese voorgemelte vergaderinge tsamentlick ende een jeder persoon van dien int bysonder nodich geacht heeft te ondervragen, oft imant hieran schult soude mogen hebben. Ende hebben de broederen tsamentlick ende een jeder int besonder heylichlickē ende rondelick verclaert ende geantwoort: neen; daerby voegende, dat hen allen sulcx grotelick mishagde.

4.

De christelicke vergaderinge voorss., verstaende met overgrote droeffnisse haers herten, hoe dat de nieuwichējden, strjddich met het woort des Heeren, de Nederlantsche Confessie ende Heydelberchschen Catechismo (gelyck deselve duslange gestadichlick ende met grote stichtinge in de Gereformeerde kereke verstaen ende geleert syn) meer ende meer inryten, scheuringen ende ergernissen verwecken, so ist dat de broederen deser vergaderinge alle int gemein ende ider int besonder heylichlick met oprechter herten voor den Heere verclaert hebben, dat sy an alle sodanige nieuwichēyden een groot misnoegen hebben, belovende met hert, mond ende hant in de enicheijt des gelooffs met alle uijtheemsche ende inheemsche kercken staende te willen blyven ende daerin doer Gods genade te volherden, met namen wat ahngaet de kercken so in Engelant, Vranckryck, Duytschlant ¹⁾ ende onse genabuerde, dewelcke gelycke misnoegen met dese vergaderinge ahn de voornoemde nieuwichēeden te hebben so schriftelick als andersins betonen ende met ons by [de suijsverheijt] ²⁾ des gelooffs (daervan de somma in de Nederlantsche Confessie ende Heydelberchschen Catechismo vervatet is) stantvastelick te willen blyven doer de genade des Heren, soeckende de waerheyt te vorderen na haer vermogen, dese vergaderinge sich hierin altyt refererende tot een wettelicke ende kerckelicke nationale synode.

¹⁾ „Duytschlant” ontbr. in X. ²⁾ „[de suijsverheijt]” aangevuld uit X.

5.

Wat aengaet de kerckenordeninge, dewelcke tot noch toe met grote stichtinge volgens Gods woort ende de acten nationalis sijnodi onderhouden ende gevolcht sijn, betreffende de gehele regeringe der kercke Christi so int gemeen als particulier, verstaen de broederen deser vergaderinge alle ende besonder, dat men by deselve kerckenordeninge blijven sall (achtervolgende de acta nationalis sijnodi Hagensis daervan zynde), ter tyt toe dat in ¹⁾ eene wottelicke ende kerckelicke nationale sinode (in dewelcke men nochtans gantschelick vertrouwt, dat dselve, als eens wellgesteld synde, van nieus sall worden geratificeert) anders sall mogen gestelt worden, verwerpende ende misprysende daerentusschen opt hoochste alle de schriften ende handelingen, de daertegen strydende uytgegeven ²⁾ ende gepractiseert souden mogen syn oft hiernamaels soude mogen worden.

6.

Dese vergaderinge, oock bevindende ende erkennende den christelicken ende pryselicken ijver der broederen in onse genabuerte provincien om so de geresene nieuwicheden int gemeen als oock int particulier de mishandelingen D. VORSTII ende de swaricheden, dewelcke syn beroep tot de professie der Gereformeerde religie in de universiteit van Leyden veroorsaect heeft, christelick ende prijselick haer tegengesteld hebben ende noch tegenstellen ten einde om de voorss. swaricheden te dempen, roempt ende prijset gantsch hoechlick den ijver voorss., belovende oock samentelick ende besonder den broederen voorss. op alle mogentlicke wijze te assisteren ende in haer godsalich voornemen de goede hant te bieden.

7.

Dewyle men bevindt (in dese conjuncture van tyt met namen), dat met sonderlinge doortraptheyt sommige bevonden worden, die sich tot den dienst der kercken erbidden ende int examen met dubbelsinnige woorden de recht-sinnige soecken te vercloecken, waertoe alle voorsichticheyt van noden is om sulx te keren ende te weren, accordeert dese vergaderinge, dat dese twe classes van nu voortahn int examineren ende annemen van nieuwe ancomende predicaanten (hetsij dat sodanige te voren in den kerkendienst geweest syn oft niet) daertoe versoeken sullen de respective gedeputieerde deses sijnodi, dewelcke nochtans (welverstaende versocht synde ten examen, in welken classe het voorvalt) sall vrijstaen oft niet te verschynnen, vertrouwende dat sulcx van den anderen classibus sall ingewillicht ende na-

¹⁾ „in” ontbr. in X. ²⁾ „uytgegeven” X heeft „uijtgebleven”.

gevolcht worden om des te beter correspondentie onder den classes onderhouden ende navolgen.

8.

Also men buijten allen twijffell houdt van noden te sijn, dat dese voorgemelde artyckelen haren vruchbaren effect gewinnen, resolviert de vergaderinge, dat men dese gearresteerde ende geregistreeerde acten den Ed. Hove communicere met een bygevoegde remonstrantie, dat haer Ed. gelieve dese gemelde pointen te agreeren ende ratificeren ende copie van dien an de andere classes deses furstendombs ende graefschaps ende respective magistraten der steden te senden met haer Ed. gesinnen, dat de classes voors. well sullen doen ende sich deser acten conformeren, alsoock dat het de magistraten gelieve de goede hant te bieden hare respectie kerckenvergaderingen tot nacominge des inhouts, in dese acten vervaet. Wunscht oock dese vergaderinge, dat het den Ed. Hove gelieven wilde schriftelicke acte van antwoord te vorderen van de voornoemde magistraten ende classibus.

9.

Heeft oock dese vergaderinge tot vermeerderinge van goede correspondentie nodich ende stichtelick gevonden, dat, gelijk D. SEBASTIANUS DAMMANNUS tot gelijcken einde op dese vergaderinge verschenen is, wth elcken classe des Velauschen quartiers een predicant soude gedeputeert worden, deweleke op den anstaenden Zutphenschen classe (daertoe versocht sijnde van den classe van Zutphen) soude verschijnmen, gelyck se dan in cracht deses deputiert uth den classe van Arnhem D. WILHELMUM NAGGE ende uth den classe van Harderwyck D. ELLARDUM VAN MEHEN.

In ooirconde der waerheijt so hebben wy onderschreven kerckendienaren ende ouderlingen deser vergaderinge hillichlick ende oprechtelick voer den Here dese voornoemde acte met eygener handen onderteykent, geensins twyffelende ofte onse affwesende broederen sullen tselfde insgelijx gewillichlick doen, waertoe sy oock sullen versocht worden. Actum ut supra.

Ende was onderteykent bij alle ende een ijder soo predikanten als ouderlinghen der twee classes voors.

ELLARDUS VAN MEHEN ¹⁾.

¹⁾ „Ende was – Mehen” is eigenhandig door Ellardus van Mehen geschreven. Een dergelijk waarmede, eveneens van Ellardus van Mehen, heeft ook X.